

DÓMURIN

fremkomme med meninger, der ikke passede i sagsøgerens kram, hvilket må anses at grænse til det kriminelle.

Den i sagsøgerens forklaring omtalte erklæring fra SVDF, der er fra selskabets Østjydske Lokalkomite, dateret 9.8.1987, og underskrevet af Fin Kierulff, næstformand, er sålydende:

»Foranlediget af forespørgsel herom, skal jeg hermed overfor interesserede bekræfte, at hr. Óli Breckmann ikke er, og aldrig har været medlem af S.V.D.F.

Selskabet tæller mange fortræffelige mennesker blandt sine medlemmer og ville med glæde, om ønsket, optage Óli Breckmann som medlem. Men dette medlemsskab eksisterer, som nævnt, ikke.

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand anført, at der er tale om alvorlige sigtelser, som der ikke er fort noget sandhedsbevis for.

Baggrunden for sigtelserne om undergravende virksomhed er en kampagne, der har været ført mod folketingsmand Gert Petersen, men sagsøgeren har ikke haft nogen forbindelse med denne kampagne. Han har heller ikke været medlem af eller haft nogen tilknytning til Selskabet til Værn for Dansk Folkestyre — SVDF, der af de sagsøgte hævdes at have stået bag kampagnen. Den eneste tilknytning sagsøgeren har haft til nogen institution, der er nævnt i forbindelse med sagen, er bladet Facet, hvor han har skrevet to artikler, lige som han er nævnt i bladetets kolofon. Herudover beskyldes sagsøgeren for at være racist, hvilket er straffbart i henhold til straffelovens § 266 b og nazist, hvilket sagsøgeren må tage klart afstand fra.

Han har ikke på noget tidspunkt støttet Sydafrikas raceadskillelsespolitik. Derimod har han taget afstand fra sanktionspolitikken mod Sydafrika. Han har heller ikke støttet Pinochets diktatur i Chile. Derimod har han givet udtryk for en kritisk holdning over for Allende-styrets økonomiske politik.

Iøvrigt er der gjort op med denne problematik ved Færøernes rets dom af 18. maj 1982 i borgerlig sag nr. 1138/1981, der er stadfæstet ved Østre Landsrets dom af 31. oktober 1983.

På grundlag af en 10 år gammel dom — Brixsagen

— beskyldes sagsøgeren for at have et afslappet forhold til dokumenter. Der er tale om en sag, der har fundet sin afslutning for næsten 10 år siden, hvorunder sagsøgeren blev dømt bl. a. i medfør af redaktøransvaret, og det må følge af straffelovens § 271, stk. 2, at denne dom ikke kan påræbes under nærværende sag.

Selv om der må erkendes et vist frispog i politiske forhold er der her tale om særdeles grove sigtelser om strafbare og ærerørige forhold, der ikke har noget med politisk debat at gøre og som gå langt ud over ytringsfrihedens grænser. Det kan ikke anerkendes, at sagsøgeren ikke lige så vel som enhver anden borger har krav på beskyttelse mod disse sigtelser. Sigtelserne, der kulminerede på selve valgdagen for det sidste folketingsvalg, er udelukkende fremsat for at skade sagsøgeren politisk.

Det bestrides, at sigtelserne er fremsat til berettiget varetægelse af eget eller andres tarv, ligesom de sagsøgte ikke havde nogen grund til at mene, at sigtelserne var sande. De gjorde sig end ikke den ulejlighed at kontakte sagsøgeren.

Det bestrides endelig, at betingelserne for strafbortfald har været til stede. I alt fald kan de sagsøgte ikke påberåbe sig retorsionssynspunkter i forbindelse med en kampagne mod Gert Petersen.

Der foreligger skærpende omstændigheder dels ved at fremsættelsen af sigtelserne har haft karakter af en kampagne mod sagsøgeren og dels derved, at de sagsøgte har gentaget sigtelserne, som retten tidligere har fundet grundløse.

De sagsøgte har anført, at de omhandlede udtryk ikke har overskredet ytringsfrihedens grænser i et tilfælde som det foreliggende, hvor de er fremsat ved utiltalende kampagner mod politiske modstandere og personer iøvrigt, der har tilladt sig at fremkomme med opfattelser, der ikke passede i sagsøgerens kram.

Ved det framlagte bevismateriale og bevisførelsen iøvrigt er det bevis, at de omhandlede sigtelser er sande. Hvad angår sigtelserne om undergravende virksomhed i Danmark er det bevis, at sagsøgeren er tilknyttet bladet Facet, der udmærker sig ved en outreret højreorienteret holdning, og som har

væsentlige berøringsflader med Selskabet til Værn for Dansk Folkestyre — SVDF, der har stået bag kampagnen mod Gert Petersen. Det må derfor være hævet over enhver tvivl, at også sagsøgeren har stået bag denne kampagne, hvilket også er underbygget ved hans reaktioner på de første indlæg i Sosialurin, således som disse reaktioner er kommet til udtryk i Dagbladið for den 8. september 1986. Det må således anses for bevis, at han har drevet undergravende virksomhed i Danmark. Sagsøgeren har gennem sine personsforfølgelser, der har haft karakter af det kriminelle, terroriseret den offentlige debat, således at personer der havde andre politiske opfattelser ikke har turdet tage offentligt til orde. Dette sammen med at sagsøgeren er tilknyttet halvkriminelle sammenlutninger i Danmark har

strafansvar bortfalde i medfør af straffelovens § 272 under hensyn til sagsøgerens særdeles provokerende og grove journalistik i Dagbladið bl. a. mod de sagsøgte.

Retten skal udtale: Grundlovens § 77 til sikrer enhver ret til på tryk, i skrift og i tale at offentliggøre sine tanker; men denne ret fritager ikke for at blive draget strafferetligt til ansvar for krænkelse af andre personers ære, og det gælder også politiske eller andre offentlige personers ære, selv om der nok her må anerkendes en vis udvidet ytringsfrihed cfr. dog straffelovens § 267 a.

I den foreliggende sag drejer det sig om sigtelser mod en politiker og politisk redaktør om undergravende virksomhed, nynazisme og racisme, dokumentfalsk og anden kriminalitet. Det drejer sig således om særdeles alvorlige sigtelser, der falder uden for ytrings-

forsvar; men der foreligger ikke noget bevis for, at han også har støttet regimets raceadskillelsespolitik. Der er herefter og efter det foreliggende iøvrigt ikke grundlag for at antage, at sagsøgeren går ind for racisme.

Hvad sigtelserne om dokumentfalsk og anden kriminalitet angår bemærkes, at sagsøgeren under den såkaldte Brix-sag som sandhedsbevis påberåbe sig nogle karakterer, som den pågældende lærerinde skulle have givet, men det viste sig under sagen, at karaktererne var forfalskede. Derimod kunne det ikke lægges til grund, at sagsøgeren havde været vidende om forfalskningen, da han bragte det pågældende læserbrev. Denne sagt kan derfor ikke tjene som sandhedsbevis, ligesom det ikke iøvrigt er bevist, at sagsøgeren har gjort sig skyldig i dokumentfalsk eller andre kriminelle handlinger.

Der findes således ikke fort sandhedsbevis for nogen af de omhandlede sigtelser. De findes heller ikke at være fremsat til berettiget varetægelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, ligesom der ikke foreligger omstændigheder, som gav de sagsøgte føje til at antage, at sigtelserne var sande.

Samtlige sigtelser vil herefter være at mortificere i overensstemmelse med sagsøgerens påstand.

Selv om det omtalte indlæg i Dagbladið for den 13. marts 1985 vedrørende Arne Treholt for en opmærksom læser ikke rummer nogen direkte beskyldning mod bl. sagsøgte Dalsgaard for landsforræderi findes sammenstillingen af bl. a. denne med en person, der er idømt en langt fængselsstraf for at have forrådt sit land, i sig selv så ondskindet, at strafansvaret for sagsøgte Dalsgaards vedkommende findes at burde bortfalde i medfør af straffelovens § 272.

Derimod er der ikke grundlag for strafbortfald for så vidt angår sagsøgte Müller om end der ved strafudmålingen vil være at tage hensyn til den særdeles provokatoriske form sagsøgerens journalistik har haft. Den sagsøgte Müller i medfør af straffelovens § 267, stk. 1, jfr. stk. 3, forskyldte straf fastsættes herefter til 10 dagbøder à 500 kr. med forvordningsstraf af hæfte i 10 dage.

I medfør af straffe-

Sakarmálið millum Breckmann og Jóannes Dalsgaard

lovens § 273, stk. 2, tilpligtes de sagsøgte at betale sagsøgeren et beløb til udredelse af omkostningerne ved kundgørelse i en eller flere offentlige tidender enten af domsslutningen eller tillige af domsgrundene. Dette beløb fastsættes til 2.000 kr.

Derimod findes der ikke at være grundlag for at tilkende sagsøgeren erstatning eller godtgørelse i henhold til § 15 i ikrafttrædelsesloven til straffeloven, ligesom sagens omkostninger efter omstændighederne findes at burde opheves.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte Sosialurin v/ Jan Müller straffes med 10 dagbøder à 500 kr., subsidiært med hæfte i 10 dage.

Sagsøgte Jóannes Dalsgaard frifindes for straf.

Følgende bemærkninger i de omhandlede indlæg i Sosialurin for den 6., 8. og 11. september 1986 kendes døde og magteløse: »Óli Breckmann avdukaður fyrri undirgravnandi virksemi»

»Óli Breckmann, blaðstjóri, tingmaður og folka-tingsmaður verður javnan skýrður at reka undirgravnandi virksemi í Føroyum. Nú avdukar danskt blað hann fyrri at vera uppi í undirgravnandi virksemi í Danmark eisini.»

»Við hesi avdukingini er tað enn einaferð staðfest, at Óli Breckmann undirgravar tað persónliga og politiska frælsi, sum er okkum tryggja í grundlógini.»

»ti nú hevur hann bert flutt innihaldið úr blaðnum Facet, sum hann eisini sjálvur skrivar, yvir í Dagbladið og gjørt tað útspilandi herferðina til eina herferð fyrri málagn folkaflöksins eisini.»

»Folkaflökkurin» Setir rasist í álitisstørv.»

»Kann bert merkja, at flokkurin í roynd og veru tekur undir við hansara rasistisku og ódemokratisku sjónarmið.»

Provokatorisk

»Der er ikke grundlag for strafbortfald for så vidt angår sagsøgte Müller om end der ved strafudmålingen vil være at tage hensyn til den særdeles provokatoriske form sagsøgerens journalistik har haft.»

givet de sagsøgte fuldt belæg for, at der ikke blot har været tale om handlinger, der har været på grænsen af det kriminelle, men handlinger der har overskredet denne grænse. Der er også fuld dækning for bemærkningerne om nynazisme og racisme. Disse indstillinger lyser ud af sagsøgerens artikler om forholdene i Afrika, Chile, Tyrkiet, Taiwan og russerne.

Endelig er bemærkningerne om sagsøgerens afslappede holdning til dokumenter dokumenteret under Brix-sagen og ved sagsøgte Dalsgaards partsforklaring om sagsøgerens varetægelse af sin virksomhed som lagtingsrevisor.

De omhandlede bemærkninger er endvidere fremsat til berettiget varetægelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, ligesom de sagsøgte i alt fald havde føje til at anse sigtelserne for sande.

Endelig må et eventuelt

frihedens grænser, også når det drejer sig om en politiker.

Hvad sigtelserne for undergravende virksomhed og nynazisme angår findes det ikke bevist, at sagsøgeren har haft nogen forbindelse med den omtalte kampagne mod folketingsmand Gert Petersen, eller at han har eller har haft tilknytning til kriminelle eller nynazistiske organisationer i Danmark. Selv om der må gives de sagsøgte medhold i, at sagsøgerens behandling af anderledes tænkende ofte har antaget en særdeles hårdhændet og utiltalende karakter, findes dette ikke i sig selv at berettigge til at beskyldte sagsøgeren for undergravende virksomhed, hvilket udtryk normalt anvendes om landsskadelig virksomhed.

Hvad sigtelsen om racisme angår, er det godt gjort, at sagsøgeren i vidt omfang har taget regimet i f.eks. Sydafrika i

